

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516475
e-mail: ypertns@ypakp.gr

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 1453**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της
Φτώχειας

ΘΕΜΑ: «Στατιστικά ευρήματα από Eurostat και ΕΛΣΤΑΤ».

ΣΧΕΤ.: Η με αρ. πρωτ.**166/7-10-2022** ΕΡΩΤΗΣΗ, που διαβιβάσθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τη βουλευτή κα Αγγελική Αδαμοπούλου και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Οι πολιτικές που εφαρμόζει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τα άτομα και νοικοκυριά που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, είναι οι εξής:

Α) Πολιτικές αντιμετώπισης της ακραίας φτώχειας

1. ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Α. Περιγραφή

Το πρόγραμμα «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα» (ΕΕΕ) υλοποιείται σε όλους τους δήμους της χώρας, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής του, όπως ορίζονται στην αριθ. Δ13/53923/23-7-2021 ΚΥΑ (3359 Β').

Τα νοικοκυριά εντάσσονται στο πρόγραμμα, εφόσον πληρούν αθροιστικά, εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, καθώς και κριτήρια διαμονής. Το πρόγραμμα διαμορφώνεται πάνω σε τρεις πυλώνες:

1^{ος} Πυλώνας: Εισοδηματική ενίσχυση

Το ποσό που εγγυάται το πρόγραμμα για κάθε νοικοκυριό, ανάλογα με τον αριθμό και την ηλικία των μελών του, ορίζεται ως εξής:

- Για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό: 200€ ανά μήνα.
- Για κάθε επιπλέον ενήλικο μέλος του νοικοκυριού: προσαύξηση του εγγυημένου ποσού κατά 100€ ανά μήνα.
- Για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού: προσαύξηση του εγγυημένου ποσού κατά 50€ ανά μήνα.

Το ποσό της εισοδηματικής ενίσχυσης παραμένει σταθερό για έξι μήνες και στη συνέχεια το νοικοκυριό μπορεί να επανυποβάλει αίτηση ένταξης στο πρόγραμμα.

2^{ος} Πυλώνας: Διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες και αγαθά

Το Πρόγραμμα δεν έχει στόχο μόνο την οικονομική ενίσχυση των αιτούντων αλλά συνδυάζει και άλλες συμπληρωματικές κοινωνικές υπηρεσίες, παροχές και αγαθά. Οι ωφελοούμενοι του Προγράμματος ΕΕΕ έχουν δυνατότητα άμεσης ένταξης στο Πρόγραμμα Επισιτιστικής και Βασικής υλικής συνδρομής του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ), στο κοινωνικό

τιμολόγιο παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας καθώς επίσης και απαλλαγής, κατά περίπτωση, από δημοτικά τέλη.

3^{ος} Πυλώνας: Διασύνδεση ωφελουμένων με υπηρεσίες ενεργοποίησης

Στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης υποστήριξης των νοικοκυριών του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, οι ωφελούμενοι παραπέμπονται σε δράσεις ενεργοποίησης και ένταξης στην απασχόληση σε όλους τους δήμους της χώρας.

Η υλοποίηση του προγράμματος διασύνδεσης περιλαμβάνει:

(α) Ενημέρωση για τις Υπηρεσίες του 2ου Πυλώνα στο πλαίσιο συνεδρίας με τον ωφελούμενο στην Κοινωνική Υπηρεσία του δήμου ή το Κέντρο Κοινότητας και

(β) Δημιουργία Ατομικού Σχεδίου Δράσης (Α.Σ.Δ.) στο πλαίσιο συνάντησης των ωφελουμένων με Εργασιακό Σύμβουλο στα Κ.Π.Α. του πρώην Ο.Α.Ε.Δ.

Ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ καθώς και της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης έχουν προγραμματιστεί δράσεις για την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, επιδότησης της απόκτησης αδειών άσκησης επαγγελματιών καθώς και επιδότησης επιχειρήσεων με το μη μισθολογικό κόστος για την πρόσληψη άνεργων ωφελουμένων του ΕΕΕ και αστέγων.

Επιπρόσθετα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος **EaSI** (Employment and Social Innovation) για την «Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία», δηλαδή του χρηματοδοτικού μέσου που διαχειρίζεται άμεσα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εγκρίθηκε η πρόταση που υποβλήθηκε με επικεφαλής το Υπουργείο Εργασίας της Ιρλανδίας και στην οποία συμμετέχει και η αρμόδια Διεύθυνση Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου μας. Ομάδα στόχος του προγράμματος είναι μονογονείς και σκοπός του η δημιουργία ενός ολιστικού πλαισίου ενεργοποίησης και υποστήριξης της απασχολησιμότητας των μονογονέων μέσα από τη συνεργασία της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης με λοιπές υπηρεσίες και τοπικούς παράγοντες (μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς).

2. ΤΑΜΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟΡΟΥΣ (ΤΕΒΑ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Επισιτιστικής και Βασικής Υλικής Συνδρομής

A. Περιγραφή

Το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ), αποτελεί ένα συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα, το οποίο συμπληρώνοντας τη δράση των άλλων διαθρωτικών ταμείων, συμβάλλει στην ανακούφιση των χειρότερων μορφών φτώχειας. Το ΤΕΒΑ υποστηρίζει μέσω Εθνικών Συστημάτων την προμήθεια, μεταφορά, αποθήκευση και διανομή τροφίμων και βασικής υλικής συνδρομής, καθώς και την υλοποίηση συνοδευτικών μέτρων.

Με την αριθ. Δ23/οικ.17108/875/2017 Υ.Α (Β 1474) όπως ισχύει, οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του προγράμματος εξισώθηκαν με αυτές του ΕΕΕ, διασυνδέοντας την πλατφόρμα εισαγωγής των ωφελουμένων του ΤΕΒΑ με αυτή του ΕΕΕ και απλοποιώντας τις διαδικασίες διασταύρωσης στοιχείων.

Διανομή Τροφίμων και Βασικής Υλικής Συνδρομής

I) Στους ωφελούμενους, του προγράμματος παρέχονται τρόφιμα, είδη οικιακού καθαρισμού, προσωπικής υγιεινής και βρεφικά είδη ανάλογα σε ποσότητα με τον αριθμό των μελών της ωφελούμενης μονάδας.

II) Στους αστέγους, παρέχονται έτοιμα γεύματα μέσω συσσιτίων και είδη προσωπικής υγιεινής σε ατομική συσκευασία.

Συνοδευτικά Μέτρα

Τα επιλέξιμα Συνοδευτικά Μέτρα και για τις δύο κατηγορίες στερήσεων, ενδεικτικά είναι τα εξής:

- Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, ενδυνάμωσης και κοινωνικής ένταξης παιδιών σε ατομικό επίπεδο και σε επίπεδο οικογένειας (ή και σε μονήρη άτομα)
- Διατροφικές συμβουλές (συμβουλές υγιεινής διατροφής)
- Συμβουλές διαχείρισης οικογενειακού προϋπολογισμού
- Νομική συνδρομή
- Κοινωνικά φροντιστήρια

Επισημαίνεται ότι για την Περίοδο 2021 -2027 το ΤΕΒΑ παύει να υπάρχει ως Ταμείο και οι δράσεις επισιτιστικής βοήθειας και αντιμετώπισης της υλικής στέρησης συγχρηματοδοτούνται πλέον από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + (ΕΚΤ+).

Στην χώρα μας οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν μέσω της Προτεραιότητας 6 του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+ και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την αρ. πρωτ. 4464/22-6-2022 Απόφασή της. Η Προτεραιότητα 6 αντλεί από το εν λόγω Πρόγραμμα πόρους ύψους 400.000.000 ευρώ, έναντι 330.000.000 της προηγούμενης περιόδου και η υλοποίησή της θα εκκινήσει σε ταυτόχρονο ρυθμό με την εκκίνηση υλοποίησης του ΕΣΠΑ 2021 – 2027.

Β) Κοινωνικές Πολιτικές Στέγασης – Καταπολέμησης της Αστεγίας

Οι κύριοι **άξονες των κοινωνικών πολιτικών στέγασης και των πολιτικών για την καταπολέμηση της αστεγίας** είναι οι παρακάτω:

Άξονας Α: Πρόληψη της αστεγίας.

Επίδομα στέγασης

Από τον Μάρτιο του 2019 έχει ξεκινήσει, σύμφωνα με την αριθ. 10747/256/6-3-2019 ΚΥΑ (792 Β') η υλοποίηση του Επιδόματος Στέγασης. Το επίδομα, το ύψος του οποίου ανέρχεται από 70€ έως 210€ μηνιαίως, δίνεται σε νοικοκυριά που μισθώνουν την πρώτη κατοικία τους και πληρούν αθροιστικά, εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, καθώς και κριτήρια διαμονής, κατόπιν υποβολής αίτησης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του προγράμματος. Η διάρκεια ισχύος της αίτησης είναι έξι μήνες και στη συνέχεια το νοικοκυριό μπορεί να επανυποβάλει αίτηση ένταξης στο πρόγραμμα.

Άξονας Β. Παρέμβαση στην κρίση

Λειτουργία δομών αστέγων, ήτοι Υπνωτηρίων, Ανοικτών Κέντρων Ημέρας Αστέγων, Ξενώνων Μεταβατικής Φιλοξενίας και Υποστηριζόμενων Διαμερισμάτων για αστέγους, καθώς και δομών παροχής βασικών αγαθών (Κοινωνικά Παντοπωλεία, Φαρμακεία, FEAD). Η συνολική δυναμικότητα των Υπνωτηρίων και των Ξενώνων Μεταβατικής Φιλοξενίας ανέρχεται σε 1.144 κλίνες.

Άξονας Γ. Άμεση μετάβαση σε αυτόνομη διαβίωση και προώθηση στην απασχόληση

Το πρόγραμμα «**Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους**», το οποίο εμπνέεται από την **προσέγγιση housing first**, θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 15 του ν.4756/2020 (235 Α') ως πάγια πολιτική του κράτους για την καταπολέμηση της αστεγίας και αποσκοπεί στην ενίσχυση της δυνατότητας κοινωνικής επανένταξης ατόμων και οικογενειών που διαβιούν σε συνθήκες αστεγίας. Το πρόγραμμα θα προκηρύσσεται ανά διετία με στόχο την ένταξη σε αυτό 600 νοικοκυριών/800 ωφελουμένων και προϋπολογισμό 10.000.000,00€.

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει **τρεις πυλώνες**:

- Επιδότηση ενοικίου για διάστημα 24 μηνών, καθώς και κάλυψη δαπανών για οικοσκευή και λοιπές λειτουργικές ανάγκες του νοικοκυριού.
- Παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης και διασύνδεσης με συμπληρωματικές κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες, μεταξύ άλλων το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και το επίδομα στέγασης.
- Υπηρεσίες ενεργοποίησης, κατάρτισης και προώθησης στην εργασία, μεταξύ άλλων, επιδότηση εργασίας, κάλυψη μη μισθολογικού κόστους, επιδότηση για δημιουργία επιχείρησης κτλ.

Άξονας Δ. Καταγραφή - Διασύνδεση

- **Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για την διασύνδεση δομών αστέγων** και την καταγραφή στεγαστικών αιτημάτων *(υπό υλοποίηση)*.
- **Καταγραφή νοικοκυριών που διαβιούν σε συνθήκες στεγαστικής επισφάλειας.** Στόχος η έγκαιρη διάγνωση και πρόληψη της αστεγίας σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες που διαμένουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία. Η καταγραφή θα διεξάγεται από τις Κοινωνικές Υπηρεσίες με δομημένο ερωτηματολόγιο από την πλατφόρμα του επιδόματος στέγασης *(υπό υλοποίηση)*.

Νέες Δράσεις

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ»

α) Χαμηλότοκα Στεγαστικά Δάνεια

Στις αρχές του 2023 αρχίζει η υλοποίηση του προγράμματος «Σπίτι μου» το οποίο θα δώσει τη δυνατότητα σε 137.000 νέους και νέες 25 έως 39 ετών να αποκτήσουν το δικό τους σπίτι. Οι δικαιούχοι μπορούν να αποκτήσουν μέσω του προγράμματος πρώτη κατοικία **αξίας έως 200.000 ευρώ**, επιφάνειας έως 150 τ.μ. και έτους κατασκευής έως το 2007 με άτοκο ή χαμηλότοκο δάνειο. Το δάνειο μπορεί να φθάσει κατ' ανώτατο στις 150.000 ευρώ, καλύπτει έως το 90% της αξίας του ακινήτου και θα έχει διάρκεια μέχρι 30 έτη. Το τελικό επιτόκιο είναι euribor (τριμήνου) +1%, ενώ για τρίτεκνους και πολύτεκνους, καθώς και όσα ζευγάρια αποκτήσουν 3+ παιδιά κατά τη διάρκεια αποπληρωμής, το δάνειο θα μετατρέπεται σε άτοκο. Η συνολική δαπάνη του έργου είναι 500 εκ. ευρώ με την προοπτική διπλασιασμού εάν η απορρόφηση είναι μεγάλη.

β) Κοινωνική αντιπαροχή

Αξιοποιούνται ακίνητα του Δημοσίου που ανήκουν σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, μέσω συμπράξεων με τον ιδιωτικό τομέα, για την ανέγερση κοινωνικών κατοικιών.

Στο σχήμα συμβάλλονται από τη μια πλευρά η ΔΥΠΑ (και φορείς της Γενικής Κυβέρνησης που είναι οι ιδιοκτήτες των ακινήτων) και από την άλλη οι κατασκευαστικές/τεχνικές εταιρείες.

Η ΔΥΠΑ παραχωρεί το αδόμητο οικόπεδο όπου ο ανάδοχος που επιλέγεται μετά από διαγωνισμό, θα να κατασκευάσει με βάση τις προδιαγραφές που προβλέπει η προκήρυξη, σύγχρονα κτίρια κατοικιών και εμπορικών χρήσεων. **Ο δημόσιος φορέας διατηρεί την κυριότητα των ακινήτων** ενώ ο ανάδοχος λαμβάνει ως αντάλλαγμα την παραχώρηση της εκμετάλλευσης μέχρι την κάλυψη του κόστους και **με την προϋπόθεση ότι ποσοστό των κατοικιών θα διατίθεται με μειωμένο ενοίκιο στους δικαιούχους του προγράμματος κοινωνικής αντιπαροχής.**

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΚΤΥΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ/ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΙΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Έχει προγραμματιστεί για ένταξη στη νέα προγραμματική περίοδο του Ταμείου Ανάκαμψης πιλοτικό πρόγραμμα με τίτλο «Δημιουργία δικτύου κοινωνικής/οικονομικά προσιτής κατοικίας», το οποίο στοχεύει στην πρόληψη και αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού που απειλούνται ή βιώνουν έλλειψη στέγης, μέσω της ένταξης μέρους του αδρανούς ιδιωτικού και δημόσιου στεγαστικού αποθέματος σε ένα σχήμα οικονομικά προσιτής ενοικιαζόμενης κατοικίας.

Ο προτεινόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 1.000.000€ για 100 διαμερίσματα, (10.000€ επιδότηση επισκευών ή και ενεργειακής αναβάθμισης/διαμέρισμα για 70 διαμερίσματα στο Δήμο Αθηναίων και 30 διαμερίσματα στο Δήμο Θεσσαλονίκης).

Σε συνέχεια του ανωτέρω πιλοτικού προγράμματος, έχει υποβληθεί πρόταση για ένταξη στη νέα προγραμματική Περίοδο ΕΣΠΑ δράσης για τη Δημιουργία δικτύου κοινωνικής/οικονομικά προσιτής κατοικίας στα μεγάλα αστικά κέντρα ("Social housing for the most vulnerable groups"). Βάσει των οριζόμενων στην πρόταση, το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σε επίπεδο Δήμων μέσω της λειτουργίας γραφείων κοινωνικής μίσθωσης και θα στοχεύει στην ανακαίνιση και ενεργειακή αναβάθμιση μέρους του αδρανούς αποθέματος κατοικιών και τη διάθεση αυτών με συμβόλαιο μακροχρόνιας μίσθωσης, με χαμηλό ενοίκιο για τη στέγαση ευάλωτων ομάδων.

Ειδικότερα, μέσω του προγράμματος θα χρηματοδοτηθεί:

-Το κόστος ανακαίνισης κατοικιών ύψους 10.000€ μεσοσταθμικά για κάθε ακίνητο, με αντάλλαγμα τη διάθεση των ακινήτων στους Δήμους για σύναψη συμβολαίων μακροχρόνιας μίσθωσης με χαμηλότερη τιμή ενοικίου για ευάλωτες ομάδες. Θα παρέχεται, επίσης, εγγύηση καταβολής ενοικίου μέσω της ένταξης των ωφελούμενων σε προγράμματα στεγαστικής συνδρομής.

-Η λειτουργία 60 Γραφείων Κοινωνικής Μίσθωσης στους Δήμους μεγάλων αστικών κέντρων στελεχωμένα με εξειδικευμένο προσωπικό, τα οποία θα αναλάβουν τη διαδικασία ένταξης και διαχείρισης των προς διάθεση ακινήτων, την παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής και διαμεσολάβησης μεταξύ ιδιοκτητών και ωφελούμενων και τις δράσεις ευαισθητοποίησης στην κοινότητα.

Ο συνολικός προϋπολογισμός εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 50 εκατ. €.

Γ) Έκτακτη Οικονομική Ενίσχυση Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων

Έχει παγιωθεί η καταβολή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και συγκεκριμένα οι δικαιούχοι αναπηρικών επιδομάτων του ΟΠΕΚΑ, ανασφάλιστοι υπερήλικες, δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και δικαιούχοι του επιδόματος παιδιού. Οι διαφορές σε σχέση με την προηγούμενη καταβολή (Απρίλιος 2022) είναι πως το **ποσό αυξάνεται στα 250 ευρώ (από 200 προηγούμενως)**, ενώ **διευρύνονται και τα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, ώστε να καλύπτονται περισσότεροι ευάλωτοι συνταξιούχοι.**

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ